

РЕЦЕНЗИЯ

от Проф. Д-р Кирил Василев Драганов, дмн
Клиника по чернодробно-жлъчна, панкреатична и обща хирургия
Аджибадем Сити Клиник МБАЛ „Токуда“, София
на дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“

Област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт

Направление 7.1. Медицина

Научна специалност „Обща хирургия“

Автор: д-р Мирослав Сашов Зашев

Форма на докторантурата: самостоятелна подготовка

Катедра: Катедра „Хирургически болести, акушерство и гинекология“,
МФ, СУ „Св. Климент Охридски“

Тема: „Използване на студена атмосферна плазма при лечение на хроничните рани“

Научен ръководител: Доц. д-р Радосвет Горнев, дм, Катедра
„Хирургически болести, акушерство и гинекология“, МФ, СУ „Св. Климент
Охридски“

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № РД 38-408/02.09.2020 на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ проф. дфн Анастас Герджиков съм назначен за член на научното жури по защитата на дисертационния труд на д-р Мирослав Сашов Зашев на тема „Използване на студена атмосферна плазма при лечение на хроничните рани“.

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ и включва следните документи:

- Заявление до Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- Автобиография в европейски формат с подпис на докторанта;
- Копие от диплома за висше образование;
- Заповеди на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ за зачисляване на докторантура на самостоятелна подготовка (РД 20-1643/11.11.2016) и за отчисляване с право на защита (РД 20-2218/20.12.2019);
- Заповед за провеждане на изпит от индивидуалния план и съответен протокол за издържан докторантски минимум по специалността;
- Протокол от заседание на катедрен съвет за предварително обсъждане на дисертационния труд и взетите решения за разкриване на процедура и за състав на научно жури;
- Дисертационен труд;
- Автореферат към дисертационния труд;
- Списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- Копия на научните публикации по темата на дисертацията;
- Декларация за оригиналност и достоверност по чл.27, ал.2 от ПП ЗРАСРБ.

Докторантът е автор/съавтор на четири научни публикации, свързани с тематиката на дисертационния труд.

Бележки и коментар по документите

Процедурата по защитата на дисертационния труд, както и свързаните с това документи отговарят изцяло на действащата в страната нормативна рамка, посочена по-горе.

Кратки биографични данни

Д-р Мирослав Сашов Зашев завършва МФ на МУ – София през 2010 год. Професионалното му развитие започва през 2011 год. в Клиниката по Хирургия, УБ „Лозенец“. От 2012 год. той е избран за асистент към Катедра „Хирургически

болести, акушерство и гинекология“. През 2018 год. той придобива специалност по Хирургия.

През 2016 год. д-р Мирослав Зашев е зачислен като докторант на самостоятелна подготовка (Заповед на Ректора на СУ - РД 20-1643/11.11.2016). Отчислен е с право на официална защита (Заповед на Ректора на СУ - РД 20-2218/20.12.2019).

2. Актуалност на тематиката

Темата на дисертационния труд е изключително актуална за българската медицина и в чисто научен, и в научно-приложен аспект по редица причини. Проблемите, свързани с хроничните рани, тяхната диагностика и адекватно лечение са колкото „банални“, толкова и значими. Те влошават качеството на живот на пациента за дълъг период от време, нарушават работоспособността му, често го правят зависим от чужда помощ. Лечението ангажира и човешки, и финансови ресурси. Хроничните рани нерядко са с непредсказуемо развитие, от своя страна могат да доведат до редица локални и генерализирани усложнения, напр. сепсис.

Физиологичните процеси на зарастване на раните са детайлно проучени – на тъканно, клетъчно и молекулярно ниво. Въпросът е следният: „Как тези познания ни помагат в процеса на лечението?“

Използването на студена атмосферна плазма (САП) е сравнително нова тенденция в арсенала за третиране на хронични рани, но голяма част от проучванията в този аспект са при *in vitro* модели, което ги прави в значителна степен дискутабилни.

Тези, както и редица други факти се преплитат с липсата на общоприета доктрина (дори да я наречем стандарт или ръководство или концепция) на национално ниво за лечението на хроничните рани.

Не на последно място актуалността на темата, разработена от д-р Зашев е продиктувана и от факта, че тези проблеми имат мултидисциплинарно значение и насоченост. Например всяка една хронична рана влошава контрола на захарния

диабет, но и не добре контролираната кръвна захар пречи на пролиферативните процеси и ремоделирането.

3. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е разработен върху 116 страници, като реалният обем по мое мнение е далеч по-голям, тъй като не е спазено изискването „30 реда, 60 знака“. Някои страници са с 31-34 реда, при това със 71-82 знака на ред. Структурирането е правилно, съобразно с приетите в страната изисквания за подобен вид научна продукция. Онагледяването е достатъчно богато - 10 таблици и 20 фигури. Библиографията включва 169 заглавия, две от които са на кирилица, останалите на латиница. Списъкът на авторските публикации и презентации по темата включва 4 заглавия.

4. Познаване на проблема

Литературният обзор е представен в обем 34 стр. (от стр.7 до стр. 40 вкл.). Докторантът подробно е разгледал цялата съвременна информация, представяща познанията ни върху раневите процеси – механизъм и фази на зарастването, локални и системни регулиращи фактори, характеристика на различните хронични рани според етиопатогенезата им. Важно място тук заема описанието на разнообразието от прийоми за лечението на трудно зарастващите рани с акцент върху прилагането на САП, като иновативен подход в този аспект (т.IV.2.5, стр.36-40вкл.). Поднесената информация представя най-съвременните концепции по въпроса, касаещи въздействието на САП и доказва убедително, че д-р Зашев е отлично теоретично подготвен по темата.

5. Методика на изследването

На стр. 41 са представени целта на проучването и петте задачи за постигането ѝ – точно, ясно и конкретно формулирани.

От задачите оценявам високо втората, отнасяща се до провеждане и анализи в условията на експеримент. Намерението на докторанта за изготвяне на

протокол за поведение при пациенти с хронични рани (задача №5) е основната предпоставка за научно-приложните приноси на разработката.

Дизайнът на проучването е едноцентрово, проспективно, което също е едно от достоинства на дисертацията.

Използваните методи, подробно описани на 5 страници, са правилните и подходящи инструменти за получаване на максимално информативни данни и достигане до статистически достоверни заключения. Предпоставка за това е и материалът, включващ серия от 47 пациенти с хронични рани, лекувани с прилагане на САП.

Включващите и изключващите критерии са също неизменна част в дизайна и методологията на всяко една прецизно научно изследване. От друга гледна точка такъв подход е основна предпоставка и за получаване на сравнително „хомогенна“ серия с избягване на въздействие на странични фактори върху получените резултати, респ. тяхната достоверност. Поради тези причини адмираiram използването на точно такъв подход от д-р Зашев.

6. Оценка на резултатите и приносите на дисертационния труд

„Резултати“ е един от най-обширните раздели в дисертационния труд. Информацията е представена дескриптивно, в табличен и графичен вид, както и с фото-документация. Всичко това убеждава читателя в достоверността на материала, както и във факта, че докторантът правилно подхожда при анализа на получените резултати. Статистическата обработка е изключително детайлна и с висока стойност – както чисто теоретична, така и научно-приложна.

Седемте клинични случая, представени в дисертацията, демонстрират задълбочения научен подход на докторанта и практическата му насоченост и й придават още по-голяма убедителност.

Авторът формулира седем извода, като всички с изключение на №5 („...локализацията на хроничните рани най-често на подбедрицата...“) са с оригинален характер.

Приносите са четири на брой, като вторият, третият и четвъртият са с научно-приложен и оригинален характер и са логичен завършек на разработката.

7. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Д-р Мирослав Зашев представя списък от 4 научни разработки, свързани с темата на дисертационния труд – една на английски и три на български език. В три от статиите той е първи автор, в една - втори.

8. Автореферат

Авторефератът към дисертационния труд на д-р Мирослав Зашев отговаря на изискванията като обем и съдържание и дава достатъчно ясна представа за същността на разработката, отразява достатъчно детайлно постигнатите резултати и формулираните изводи.

9. Критични забележки и препоръки

С изключение на бележката по отношение на оформянето на дисертационния труд (брой редове и знаци на страница) нямам други критични бележки. Имах такива към първоначалния ѝ вариант, но авторът и научният му ръководител явно са ги приели за основателни и са се съобразили с тях.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След подробно запознаване с дисертационния труд и публикациите, свързани с него давам положителна оценка на работата на д-р Мирослав Сашов Зашев по проблемите на прилагането на САП в лечебната схема при хронични рани. Дисертацията е едно много задълбочено проучване. Положените от докторанта усилия, броят и обемът на проучените параметри и показатели, експерименталният модел, получените резултати, анализът им, изводите и приносите са доводи за положителната ми оценка.

Дисертационният труд на д-р Мирослав Сашов Зашев на тема „Използване на студена атмосферна плазма при лечение на хроничните рани“ съдържа научно-приложни постижения с потвърдителен и оригинален характер. Написан е в добър стил, структуриран е правилно, преходът между отделните раздели е плавен и логичен, поради което и четенето е лесно и приятно.

Представените материали и дисертационни резултати показват, че докторантът притежава задълбочени теоретични познания и професионални умения по научната специалност „Обща хирургия“, като демонстрира качества и умения за провеждане на научно клинично и експериментално изследване.

Поради гореизложеното давам своята категорична положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди напълно заслужено образователната и научна степен „Доктор“ на д-р Мирослав Сашов Зашев в докторска програма по „Обща хирургия“, за което аз убедено гласувам „ЗА“.

Изготвил рецензията:

.....
(Проф. д-р Кирил Драганов, дмн)

09.10. 2020 г.